

Nadvláda nad soubory

Stojaté vody nabídky souborových manažerů rozvíří jen máloco – karty jsou už dlouho rozdány mezi hlavní hráče. Podívejme se ale, jak ob stojí Průzkumník z nových Windows 7 v souboji s **NEJOBLÍBENĚJŠÍMI SPRÁVCI SOUBORŮ**.

RADEK KUBEŠ

Historie používání souborových manažerů sahá daleko před éru Windows, kdy také vznikla koncepce dvou nezávislých panelů pro snadnou práci se soubory a složkami. Současné správce souborů nabízejí mnohem více funkcí než programy z dob operačního systému MS-DOS, ovšem základní principy ovládání a práce se soubory a složkami zůstávají stále stejné. Mezi placenými programy jsme do srovnání vybrali dva přeborníky těžké váhy – Total Commander a Altap Salamander. Rozsoudit, který z nich je lepší, nebude snadné – ostatně i uživatelé těchto souborových manažerů tvoří dva nesmiřitelné tábory. Komerčním hvězdám bude odolávat bezplatný FreeCommander, který nabízí perfektní výbavu a přitom za něj neutratíte ani korunu. Pro srovnání se také podíváme, jak si v zápasu s dobře natrénovanými borci poradí Průzkumník Windows, standardní součást operačního systému. Testovat budeme Průzkumníka z nejnovějších Windows 7. Aby toho nebylo málo, přidáme ještě Total Commander Ultima Prime – speciální verzi souborového manažera Total Commander, vybavenou všemi myslitelnými doplňky a vylepšeními.

Na první pohled: Instalace a základní nastavení

Instalovat a začít používat jakýkoliv z testovaných souborových manažerů je velmi snadné, stejně jako jejich úvodní nastavení.

Total Commander otevře nabídku nastavení při prvním spuštění programu. Doporučujeme vám zvolit zobrazení lišty s disky v nabídce »Vzhled« a také aktivovat rychlé hledání souborů a složek postupným psaním jejich názvu. V nabídce »Rychlé hledání« proto označte volbu »Pouze písmena«.

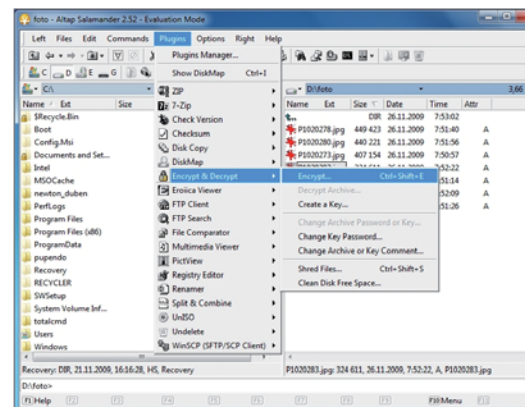
Přestože je jádro aplikace stejné, postupuje Total Commander Ultra Prime při instalaci trochu jinak a rovnou dává uživateli k dispozici nabídku nastavení. Volíte si rozlišení obrazovky pro optimální zobrazení programu a základní nastavení uživatelského rozhraní. Dále se nabízí i zajímavá možnost nahradit Průzkumníka Windows funkcemi Total Commander Ultra Prime a standardní systémové složky (Tento počítač, Dokumenty, Koš ad.) otevírat přímo ve správci souborů. Nakonec si ještě můžete vybrat, které součásti instalačního balíčku budou použity a které typy souborů mají být standardně otevírány ve správci souborů Total Commander Ultra Prime.

Altap Salamander se instaluje bez zbytečného zdržování, není třeba cokoli nastavovat ani měnit. Je překvapující, že ačkoliv se jedná o produkt české firmy, není v aktuální verzi programu k dispozici čeština.

Instalace programu FreeCommander je podobně snadná. Ze základních nastavení vám doporučujeme v nabídce »Extra« vyvolat položku »Nastavení« a poté v menu »Zobrazení« v nabídce »Pruh funkce« aktivovat volbu »Zobrazit pruh funkce«. Ve spodní části okna souborového manažera se pak zobrazí pruh tlačítek základních funkcí pro práci se soubory (editace, kopírování, přesunutí, mazání ad.), tak jako je tomu v ostatních správčích souborů.

Instalace samozřejmě nepřipadá v úvahu u Průzkumníka Windows, který je standardní součástí operačního systému. Základní nastavení však ano. Můžete například změnit nastavení tak, aby se v navigačním okně rozbalovaly složky vždy na všech úrovních. Použijte k tomu pravé tlačítko myši na volném prostoru navigačního okna a označte nastavení »Rozbalit u aktuální složky«. Standardně není v navigačním okně zobrazena složka Ovládací pane-

ly, Koš a složky na pracovní ploše. Pro zobrazení všech těchto položek stačí kliknout na libovolné místo v pravé části okna Průzkumníka a označit volbu »Zobrazit všechny složky«. Windows 7 nabízejí zajímavou funkci, díky které se může Průzkumník Windows poměřovat s ostatními testovanými programy. Jestliže totiž uchopíte myší okno Průzkumníka za horní okraj a přetáhnete je na levý nebo pravý okraj obrazovky, okno se automaticky maximalizuje na výšku a zároveň zabere přesně polovinu šířky pracovní plochy. Tímto způsobem si může-



Bezpečnost především: V základní nabídce doplňků aplikace Altap Salamander najdeme i funkci pro šifrování a dešifrování souborů.



te vedle sebe zobrazit dva panely Průzkumníka, každý přesně na polovinu plochy.

Práce se složkami: Třídění a kopírování

Nejdříve jsme se zaměřili na to, jak umí správce souborů pracovat se složkami souborů. Standardem jsou běžné funkce pro vytváření, kopírování, přesun nebo mazání složek, vše samozřejmě pomocí funkčních kláves. V tomto ohledu zaostává Průzkumník Windows, jelikož pod funkčními klávesami nabízí pouze funkce

přejmenování složky (klávesa »F2«) a mazání (klávesa »Delete«). U všech souborových manažerů je možné použít nástrojové panely s tlačítky, které navíc svými popisky připomínají související funkční klávesy.

Zajímavé jsou různé typy zobrazení složek, od klasického seznamu až po náhledy jejich obsahu. S náhledem obsahu zavřených složek má problém Altap Salamander, který navíc nezobrazí ani stromovou strukturu složek. Total Commander Ultima Prime nabízí speciální mód zobrazení statistik velikosti složek, typů obsažených souborů atd.

Oproti souborovým manažerům má Průzkumník Windows zásadní nevýhodu v absenci běžných funkcí, jako je porovnávání obsahu složek a jeho synchronizace nebo hromadné přejmenování složek pomocí předvoleb pro automatické generování názvů. Pouze Total Commander a jeho příbuzný Total Commander Ultima Prime neumějí třídít složky podle velikosti, data poslední změny a dalších vlastností. Oba programy umí řadit jen soubory ve složkách, samotné složky jsou pak řazeny vždy pouze podle abecedy. Ve všech testovaných programech si můžete nastavit zkratky k často používaným složkám.

Přestože všechny testované správce souborů nabízejí jak rychlé hledání souborů a složek prostřednictvím postupného psaní názvů, tak i komplexní vyhledávání, kvalit Průzkumníka Windows v tomto ohledu dosáhnout nemohou. Průzkumník Windows využívá funkci indexování obsahu disků počítače, vestavěnou ve Windows Vista a 7, a proto poskytuje nejjednodušší a nejrychlejší vyhledávání souborů a složek. Vyhledávat můžete přímo z okna vyhledávače v Průzkumníkovi, navíc je prohledáván i obsah dokumentů, e-mailů, kalendáře nebo třeba seznam kontaktů.

V rámci testu jsme provedli také dvě měření rychlosti kopírování složek. V prvním případě šlo o zkopírování složky s 2 323 soubory o celkové velikosti 594 MB, ve druhém jsme kopírovali 53 položek o celkové velikosti 7,32 GB. V rychlosti kopírování překvapil Altap Salamander, který dobře uspěl v prvním testu, ale ve druhém zůstal předposlední. V obou testech si dobře vedl Total Commander. Programy během kopírování zobrazují odhad času do ukončení operace. Zpočátku nepřiliš přesný údaj se během operace postupně zpřesňuje.

Práce se soubory: Funkce a ovladatelnost

Při zobrazování náhledů běžných typů souborů (obrázky, videa, dokumenty ad.) má opět navrch Průzkumník Windows. Stačí si aktivovat podokno náhledu (tlačítko v pravé horní části okna Průzkumníka, vedle tlačítka nápovědy), a hned máte k dispozici náhledy běž-

INFO

Total Commander Chip Edition



Pro doplnění souborového manažera Total Commander o užitečné funkce a nástroje nemusíte nutně použít maximalistickou edici Ultra Prime. Na Chip

DVD jsme pro vás připravili výběr deseti nejlepších doplňků Total Commanderu:

Imagine ► Jednoduchý prohlížeč obrázků, po jehož instalaci stačí v Total Commanderu vybrat obrázek a otevřít jej klávesou »F3«. K dispozici jsou i základní funkce pro úpravy obrázků (otáčení, převrácení, ořezávání ad.).

anytag ► Prohlížeč a editor tagů hudebních souborů ve standardních formátech (MP3, OGG, WMA, FLAC ad), spouští se klávesou »F3«.

ISO ► Plug-in umožňuje prohlížení a extrakci souborů z ISO obrazů CD a DVD disků.

CD/DVD Burner ► Doplněk rozšíří funkce Total Commanderu o možnost vypalování CD a DVD, po instalaci jej najdete pod tlačítkem »Místa v síti«.

Diskdir Extended ► Nástroj na vytváření seznamů složek a souborů. Po instalaci jej vyvoláte klávesovou zkratkou »Alt + F4« nebo tlačítkem pro kompresi souborů. V okně nastavení pak vyberte příponu »Ist«.

7zip Plugin ► Rozšíří podporu komprimovaných archivů o formát 7-Zip.

PROC ► Alternativa ke Správci úloh systému Windows, pod nabídkou »Místa v síti« zobrazí novou položku »Task manager« se seznamem běžících procesů a služeb.

Startup Guard ► Zobrazí seznam programů a služeb automaticky spouštěných se startem Windows. Najdete jej pod nabídkou »Místa v síti«.

Registry ► Plug-in zpřístupní editaci klíčů v registru Windows v nabídce »Místa v síti«.

tc2usb tool ► Jednoduchá aplikace umožní přenesení vaší instalace Total Commanderu s veškerou výbavou a nastaveními na USB flash disk.

Instalace doplňků není vůbec složitá. Stačí zkopírovat instalační balíček do libovolné složky na disku počítače a poté jej otevřít v prostředí Total Commanderu. Pak jen tlačítkem »OK« potvrdíte instalaci, bez dalších nastavování. Mnoho dalších doplňků najdete na domovském webu Total Commanderu na adrese www.ghisler.com.

NAJDETE NA CHIP DVD

Souborové manažery

Total Commander 7.50a ► souborový manažer

Altap Salamander 2.53 ► souborový manažer

FreeCommander 2009.02a ► souborový manažer

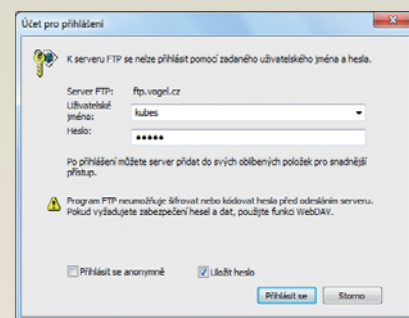
Total Commander Ultra Prime 4.9 ► souborový manažer

Doplňky pro Total Commander ► výběr plug-inů

► **NA DVD:** Programy k tomuto článku najdete pod indexem **SPRÁVCE SOUBORŮ**

Zapomenutá funkce

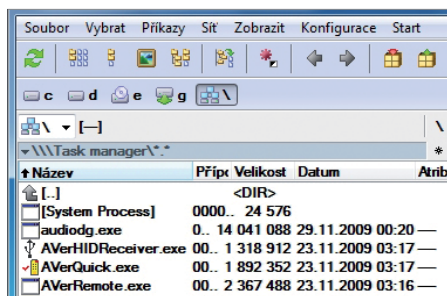
Pro přístup na FTP servery si nemusíte nutně pořizovat speciální aplikaci nebo některý ze souborových manažerů z testu. Stejně si vystačíte se standardní funkcí Průzkumníka Windows. Klikněte pravým tlačítkem na položku »Počítač« v navigačním okně Průzkumníka (tam, kde je zobrazena stromová struktura složek) a zvolte nabídku »Přidat umístění v síti«. V průvodci pokračujte tlačítkem »Další«, pak kliknutím na »Vybrat vlastní umístění v síti« a opět tlačítkem »Další«. Do pole »Adresa v síti nebo v Internetu« vyplňte adresu FTP serveru (nezapomeňte na začátku přidat »ftp://«), pokračujte tlačítkem »Další« a poté vyplňte přihlašovací jméno. Po dokončení průvodce nastavením bude nové připojení k FTP serveru uloženo pod složkou »Počítač«.



FTP v Průzkumníku: Průzkumník Windows může sloužit jako FTP klient, stačí jednoduché nastavení pomocí průvodce.

Speciální funkce: Extra porce nástrojů

V disciplíně speciálních funkcí souborových manažerů je vítěz jasný dlouho předem, navíc s výrazným náskokem. Jde samozřejmě o Total Commander Ultra Prime, dovybavený desítkami dalších nástrojů, programů a funkcí. Před-

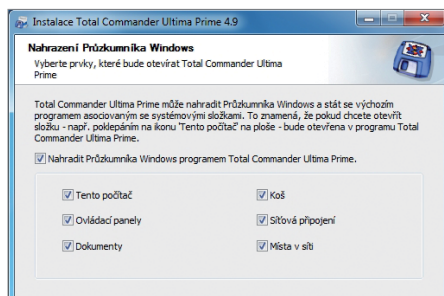


Doplňkové moduly: Pro oblíbený Total Commander existuje mnoho doplňkových modulů, například správce běžících procesů a služeb nebo editor registru Windows.

ných typů souborů, včetně například i přímého přehrávání hudebních souborů nebo možnosti přidávat hodnocení a klíčová slova k fotografiím.

Mezi standardní funkce souborových manažerů patří zobrazení náhledů obrázků a videí a třídění zobrazených seznamů souborů podle mnoha různých kritérií (velikost, typ, datum ad.). Z dalších funkcí jmenujme určité ještě hromadné přejmenovávání s nabídkou šablon na automatickou tvorbu názvů, kompresi do standardního formátu ZIP i dalších, rozdělování velkých souborů, vytváření kontrolních součtů souborů (pro kontrolu integrity jejich obsahu) nebo porovnávání obsahu souborů.

Absolutním premiantem v počtu nástrojů pro práci se soubory je podle očekávání Total Commander Ultima Prime. Funkce veštvěné přímo v programu (stejně jako u klasického Total Commanderu) doplňuje bohatá nabídka doplňkových nástrojů a freewareových aplikací, instalovaných společně se



Náhrada Průzkumníka: Total Commander Ultima Prime se umí propojit se standardními systémovými složkami ve Windows a nahradit tak funkce Průzkumníka Windows.

souborovým manažerem Total Commander Ultima Prime. Ke speciální výbavě programu Total Commander Ultra Prime se dostaneme později.

Běžné operace se soubory lze ve všech aplikacích označit za velmi svižné, navíc podporované armádou klávesových zkratk. V otázce použitelnosti a snadné práce se soubory se pohybujeme mezi dvěma extrémy v podobě Průzkumníka Windows, s minimem speciálních funkcí a triviálním ovládáním, a funkcemi doslova přečpaným programem Total Commander Ultima Prime. Jednoznačně nejlépe vycházejí tři zbývající programy s vyváženým poměrem mezi počtem funkcí a jejich snadným použitím. Pouze Altap Salamander nenabízí možnost konfigurace vlastních klávesových zkratk. Průzkumník Windows žádné speciální klávesové zkratky nenabízí, ale dobře těží z propojení s dalšími funkcemi a nástroji Windows (knihovny, systémové složky, vyhledávání, integrované přehrávání hudby, hodnocení fotografií ad.).

POŘADÍ	1. MÍSTO	2. MÍSTO	3. MÍSTO	4. MÍSTO	5. MÍSTO
Název	FreeCommander 2009.02a	Total Commander 7.50a	Altap Salamander 2.53	Průzkumník Windows	Total Commander Ultra Prime 4.9
Internet	www.freecommander.com	www.ghisler.com	www.altap.cz	www.microsoft.cz	http://tcup.pl
Cena	freeware	900 Kč	od 650 Kč	součást Windows	900 Kč
Celkové hodnocení	90	85	80	75	70
Jazyk	čeština	čeština	angličtina	čeština	čeština
Práce se složkami					
Zobrazení	seznamy, podrobnosti, strom, náhledy	seznamy, podrobnosti, strom, náhledy	seznamy, podrobnosti	seznamy, podrobnosti, strom, náhledy	seznamy, podrobnosti, strom, náhledy, statistiky
Funkce	porovnávání, synchronizace, hromadné přejmenování, výpočet velikosti všech složek, řazení podle velikosti, data a dalších vlastností, oblíbené složky	porovnávání, synchronizace, hromadné přejmenování, oblíbené složky	porovnávání, hromadné přejmenování, řazení podle velikosti, data a dalších vlastností, oblíbené složky	řazení podle velikosti, data a dalších vlastností, oblíbené složky	porovnávání, synchronizace, hromadné přejmenování, oblíbené složky
Kopírování (2 323 souborů, 594 MB)	43 s	39 s	30 s	45 s	42 s
Kopírování (53 souborů, 7,32 GB)	8 min 45 s	8 min 54 s	11 min 20 s	11 min 48 s	9 min 15 s
Práce se soubory					
Funkce	hromadné přejmenování, komprese, rozdělování, kontrolní součty, porovnávání obsahu	hromadné přejmenování, komprese, rozdělování, kontrolní součty, porovnávání obsahu	hromadné přejmenování, komprese, rozdělování, kontrolní součty, porovnávání obsahu	přidávání hodnocení a klíčových slov k fotografiím	hromadné přejmenování, komprese, rozdělování, kontrolní součty, porovnávání obsahu, další funkce s integrovanými programy
Klávesové zkratky	ano, uživatelsky nastavitelné	ano, uživatelsky nastavitelné	ano, nastavitelné pouze pro plug-iny	ano, jen základní	ano, uživatelsky nastavitelné
Doplňkové funkce	FTP klient, skartování nepotřebných souborů	FTP klient, další s doplňky	FTP klient, šifrování souborů, kopírování disků, obnova smazaných souborů ad.	FTP klient, odesílání souborů e-mailem, vypalování CD/DVD	FTP klient, vypalování CD/DVD, přehrávání multimédií, přístup k funkcím Windows, vzdálené ovládání počítače a mnoho dalších

Špičková třída (100-90) Vyšší třída (89-75)
 Střední třída (74-45) Nelze doporučit (44-0)
 Všechna hodnocení v bodech (max. 100)

ano nejlepší údaj
 ne údaj nejhorší údaj

stavme si tedy alespoň stručně možnosti programu, jejichž nabídku najdeme především v položkách »Nástroje«, »Doplňky« a »Programy« v hlavním menu souborového manažeru. Zmínit můžeme také nabídky »Systém« a »Vypnout«, které představují rychlou cestu k využití standardních funkcí Windows (systémové složky, vypnutí a uspání počítače ad.).

Pod nabídkou »Nástroje« se nachází například AIMP Tools pro nahrávání a konverzi hudebních souborů, TightVNC pro vzdálené ovládní počítače po síti nebo XnConvert pro převádění různých formátů fotografií a dalších grafických souborů. Nabídka »Doplňky« obsahuje například funkci Autostart pro úpravu seznamu programů a služeb spouštěných společně se startem operačního systému, vypalování CD a DVD, přístup k ovládacím panelům Windows, dočasným souborům staženým při surfování na internetu a dalším službám operačního systému. Největší porce doplňkových funkcí je však připravena v nabídce »Programy«, v podobě dlouhého seznamu bezplatně použitelných aplikací. Najdeme zde například přehrávače AIMP a KMPlayer pro hudbu a video, prohlížeč obrázků a fotografií XnView, prohlížeč PDF dokumentů Sumatra PDF, InfraRecorder pro vypalování CD a DVD nebo komunikátor Miranda IM.

Bohatou výbavu doplňkových nástrojů a funkcí nabízí také Altap Salamander. V nabídce »Plugins« jsou připraveny například nástroje na šifrování a dešifrování souborů, vytváření kopií disků, editor registru Windows a také užitečná funkce pro obnovu smazaných dat.

Ve standardní výbavě Total Commanderu a FreeCommanderu najdeme FTP klienta, FreeCommander navíc přidává i nástroj na nená-

BLESKURYCHLÉ HLEDÁNÍ

Nejen pro Windows Vista a 7

Windows Vista i 7 nabízejí funkci velmi rychlého vyhledávání souborů, a to díky tomu, že předem indexují obsah vybraných složek na disku počítače. Vyhledávání navíc funguje nejen pro názvy souborů, ale i pro jejich obsah. O tuto šikovnou funkci ale nemusíte být ochuzeni, ani pokud používáte Windows XP. K dispozici je hned několik možností lokálního vyhledávání, z nichž jmenujeme především aplikaci Windows Desktop Search a Google Desktop.

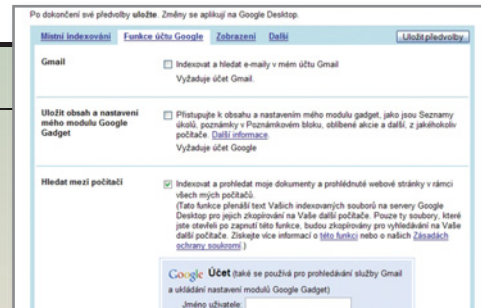
Oba programy zaindexují obsah počítače (včetně například dokumentů, e-mailů a jejich příloh, adresáře kontaktů, kalendáře ad.)

vratnou likvidací nepotřebných souborů jejich několikanásobným přepsáním.

Průzkumník Windows opět vychází z dalších funkcí Windows a nabízí například vypalování CD a DVD nebo odeslání souborů e-mailem. Možná ne tolik známá je možnost přístupu na FTP servery prostřednictvím Průzkumníka, kterou popisujeme v rámečku.

Závěr: Plusy a minusy

Přes vyrovnané výkony programů není resumé našeho srovnání tolik složité. Za vítěze můžeme prohlásit tandem Průzkumník Windows (ideálně ve verzi 7, případně Vista) a FreeCommander. První z aplikací totiž v počítači tak jako tak máte a plně si s ní vystačíte při běžné práci se soubory a složkami. Nová funkce knihoven, integrované vyhledávání, náhledy běžných typů souborů a propojení s dalšími funkcemi Windows jsou příjemným bonusem pro zjednodušení práce. Bezplatně použitelný FreeCommander se vám pak bude hodit při složitějších přesunech souborů, k hromadnému pře-




Fulltextové vyhledávání: Windows Vista a 7 mají fulltextové vyhledávání integrováno, pro Windows XP je možné použít Windows Desktop Search nebo Google Desktop.

a nabídnou rychlé vyhledávání podle různých kritérií (typ souboru, datum poslední změny ad.). V obsahu vlastního počítače pak hledáte podobně jako na internetu.

jmenování a k dalším činnostem. Bez dalších nákladů získáte dvě aplikace pro pokrytí drtivě většiny potřeb běžných uživatelů.

Z placených aplikací získává prim osvědčená klasika v podobě Total Commanderu. Oproti Altap Salamanderu je jeho vítězství velmi těsné, ale – s ohledem na dostupnost češtiny a mnoha doplňkových modulů a aplikací – zaslužen. Altap Salamander si ovšem svoje příznivce nepochybně najde, jde o kvalitní a dobře vybavenou aplikaci.

Zvláštní postavení v našem testu má Total Commander Ultra Prime. Funkční výbava by jej měla katapultovat na špici testu, ale my jsme se rozhodli dát velkou váhu kritériu použitelnosti. Ostatně, hodnotíme aplikace, které má mnoho uživatelů otevřené po celou dobu, kdy pracují s počítačem. Pohodlí a přehlednost ovládní by proto měly být prioritou, která se ovšem s neozvěrnou nabídkou funkcí příliš nepojí. Přesto, pokud hledáte správce souborů s opravdu maximální výbavou, sáhněte po Total Commanderu Ultima Prime.  RADEK.KUBES@CHIP.CZ